

การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training หลักสูตร “แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
2. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

บทที่ 1 ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.1 ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์/ผลประโยชน์โครงการ

- เกษตรกรมีแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานไว้ใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
- เกษตรกรมีพื้นที่สามารถทำการเพาะปลูกบริเวณขอบบ่อ และเลี้ยงปลาในสระน้ำ

1.2 ความสอดคล้อง/เชื่อมโยง

- แผนระดับ 1
 - ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)
- แผนระดับ 2
 - แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- แผนระดับ 3 และแผนอื่นๆ
 - แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)
 - แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

1.3 การจัดทำแผนงาน–งบประมาณ

- การจัดทำแผนงาน
 - การจัดทำและเสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ผ่านระบบ Thai Water Plan : TWP (สทช.)
- แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีผ่านระบบ e-Budgeting (สงป.)
- การบริหารแผนงาน
 - กระบวนการขอรับการสนับสนุนโครงการ
 - ขั้นตอนเสนอคำขอตี้งบประมาณโครงการ

1.4 การติดตาม–ประเมินผล

- ระบบการรายงานแผน/ผลปฏิบัติงาน สงป.301 : กรมพัฒนาที่ดิน (พด.)
- ระบบ Thai Water Assessment : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.)
- ระบบ BB EvMIS : สำนักงบประมาณ (สงป.)

- ระบบ eMENSER : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1.5 ประเด็นคำถาม-คำตอบ

- ผลการดำเนินงานตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
- สถิติการเก็บกักน้ำโดยเฉลี่ย
- ที่มาของขนาด 1,260 ลบ.ม.
- ประสิทธิภาพการใช้งาน
- เหตุผลในการขอเพิ่มขนาดบ่อเป็น 2,500 ลบ.ม
- การติดตามโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

บทที่ 2 หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

2.1 ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน 4 กลุ่ม ได้แก่
 - เกษตรกรลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - สถานีพัฒนาที่ดิน
 - สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต
 - กองแผนงาน

2.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

- กองแผนงาน กำหนดเป้าหมายจำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- เกษตรกร ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- สถานีพัฒนาที่ดิน คัดเลือกเกษตรกรแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกร
- กองแผนงาน อนุมัติรายชื่อเกษตรกร
- สถานีพัฒนาที่ดิน ลงทะเบียนผู้รับเหมา
- สถานีพัฒนาที่ดิน ทำสัญญาจัดทำแหล่งน้ำฯ และบันทึกผลการดำเนินการ

บทที่ 3 การคัดเลือกพื้นที่ และรูปแบบการก่อสร้าง

3.1 การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

- ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้
- เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบ

ปัญหาขาดแคลนน้ำ

- ต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ
- กรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน 3 เมตร และขุดสระน้ำลึกเกิน 3 เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตาม กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

3.2 รูปแบบการก่อสร้าง

- ลาดด้านข้าง การขุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการลื่นไถลของลาดตลิ่ง การขุดดินความลึกไม่เกิน 3 เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้าง 1 : 1 , 1 : 1.5 และ 1 : 2

- ความลึก การขุดดินหากลึกเกิน 3.00 ม. ต้องปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน
- การขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นจะต้องมีระยะของขอบสระน้ำห่างจากแนวเขตที่ดินผู้อื่นไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกสระน้ำ
- ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดิน ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

บทที่ 4 กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่

4.1 การรับสมัครเกษตรกร

- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่
- สำรวจความต้องการของเกษตรกร
- เกษตรกรที่สนใจ กรอกรายละเอียดความต้องการลงในใบสมัครตามแบบฟอร์ม
- เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเรียงลำดับความต้องการ

4.2 การตรวจสอบพื้นที่

- พื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิที่ดิน
- อยู่นอกเขตชลประทาน
- มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ มีความเหมาะสมของดินในการขุดสระน้ำ
- กรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน 3 เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ 2 เมตร
- กรณีที่ขุดสระน้ำลึกเกิน 3 เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

- จัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรรพื้นที่ก่อสร้างโดยขนาดของกลุ่ม

4.3 การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

- กรณีที่ 1: สละสิทธิ์ก่อนทำสัญญา
 - . เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิก
 - เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกรายชื่อเกษตรกร
 - สถานีพัฒนาที่ดินเสนอรายชื่อเกษตรกรสละสิทธิ์ และรับสิทธิ์แทน
 - ดำเนินการทำสัญญา จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ
- กรณีที่ 2: สละสิทธิ์หลังจากการทำสัญญา
 - เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดโดยกรอกแบบฟอร์มใบยินยอมสละสิทธิ์

พร้อมเหตุผล

- เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำบันทึกรายงานต่อประธาน
- เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตรวจสอบ คัดเลือกและเสนอรายชื่อเกษตรกรรายใหม่
- ผู้อำนวยการสถานี(ผู้ว่าจ้าง) อนุมัติ และส่งรายงานการขอยกเลิก
- แจ้งผู้รับจ้าง เพื่อแก้ไขสัญญาฯ

- ดำเนินการตามสัญญาที่แก้ไขแล้ว

4.4 กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

- รายงานความต้องการ
- รายงานขอซื้อ/ขอจ้าง ตามระเบียบฯ
- ดำเนินการซื้อ/จ้าง
- ขออนุมัติซื้อ/จ้างคณะกรรมการฯ
- ทำสัญญาซื้อ/จ้างเจ้าหน้าที่ทำหนังสือสนองรับราคา และนัดทำสัญญา
- ดำเนินการตามสัญญาซื้อ/จ้าง และกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติตาม
- การส่งมอบ/ตรวจรับ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ รับมอบใบมอบงานของผู้รับจ้าง
- การเบิกจ่ายเงิน

4.5 การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- การควบคุมงาน
 - ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้าง/คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และมอบหมายผู้ควบคุมงาน
 - ผู้ควบคุมงาน คือ เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นๆ เป็น ผู้ตรวจสอบควบคุมตำแหน่งการขุด ขนาดของสระน้ำ ตามกำหนด
 - เมื่อการขุดสระน้ำเสร็จสิ้น ให้ส่งใบมอบงานจากผู้รับจ้างที่ผู้ควบคุมงานลงนามในเอกสารส่งให้คณะกรรมการ

4.6 การติดตามผลการขุดสระน้ำ

- ตรวจสอบการปฏิบัติงาน
- ออกตรวจสอบงาน
- ตรวจผลงาน
- ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงาน
- รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบและสั่งการ
- การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ลงชื่อ

(นางสาวปิยวรรณ คลังชำนาญ)

นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ

ผู้สรุปบทเรียน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวปิยวรรณ คลังชำนาญ

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร “แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน”
รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

(ดร.ทวีศักดิ์ รณเดโชพล)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน